

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית / אגף א' מורשת
מפמ"ר מחשבת ישראל

היערכות לבחינות הבגרות תשע"ז להשתלמויות קיץ ולשנה"ל תשע"ח

עדכונים מכנס מורי מחשבת ישראל
תשע"ז

בחינת בגרות חיצונית תשע"ז

סמל שאלון 039281

- הבגרות השנה תגיע לביה"ס מודפסת כשאלון חיצוני.
- שימו לב לחלוקת השאלות והעמודים בשאלון הבחינה לפי שלושת החלקים (הנושאים) האפשריים:

ספר	שאלות	עמודים בשאלון
שמונה פרקים לרמב"ם	שאלות 1-8	עמ' 2-7
את שאהבה נפשי – אהבה וזוגיות במחשבת ישראל	שאלות 9-16	עמ' 8-13
הטוב והרע בהגות היהודית (על פי חוברת אלול תשע"ו)	שאלות 17-24	עמ' 14-19

מבנה השאלון

כל נושא (חלק) בנוי משלושה פרקים:

פרק בבחינה	סוג השאלה	הבחירה
פרק א'	שאלה מסוגים שונים בזיקה לטקסט/ים	שאלה אחת מתוך שתיים. שלושה סעיפים מתוך ארבעה
פרק ב'	שאלות הבנה ובקיאות	שלוש שאלות מתוך חמש
פרק ג'	מושגים	שני מושגים מתוך ארבעה

הנחיות לבחירה וחלוקת ניקוד מופיעות באתר מפמ"ר מחשבת ישראל.

בחינה מותאמת

פרק בבחינה	סוג השאלה	הבחירה	שינוי הניקוד
פרק א'	שאלה מסוגים שונים בזיקה לטקסט/ים	בחירה רגילה: שאלה אחת מתוך שתיים. שלושה סעיפים מתוך ארבעה.	סה"כ: 42 נק' (במקום 36 נקודות לנבחנים רגילים)
פרק ב'	שאלות הבנה ובקיאות	שתי שאלות מתוך חמש (במקום שלוש שאלות)	סה"כ: 58 נק' (במקום 54 נקודות לנבחנים רגילים)
פרק ג'	מושגים	לא יענו על פרק זה כלל	

שאלות עמ"ר

כבכל תחומי הדעת, החל משנה זו שולבו בבחינה שאלות עמ"ר = ערכים, מעורבות, רלבנטיות. אודות שאלות עמ"ר תוכלו ללמוד ב[סרטון שאלות עמ"ר](#) דוגמאות להלן ובאתר המשרד לפי מקצועות.

שימו לב, עליכם להכין את התלמידים לסוג כזה של שאלות/סעיפים, כפי שהצגנו ופרסמנו במהלך השנה.

שאלות אלו הינן חלק מן הבחירה ותלמיד יכול שלא לענות עליהן. שאלות מסוג זה יש לשלב גם בבחינות הבית-ספריות (70%).

כמובן, כמדי שנה, יהיו בבגרות גם שאלות חשיבה, השוואה ויישום.

דוגמאות לשאלות עמ"ר בנושאי הלימוד

- **שמונה פרקים לרמב"ם:**

רבים מתנסים לעתים בתחושה מתסכלת, שמה שקורה לנו בחיים או שמה שעשינו - אינו בידינו. לעתים אף מתבססים על הפתגם של חז"ל "הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים".

מהי עמדתכם האישית ביחס לתחושה זו? נמקו עמדתכם ובסו אותה על דברי אחד ההוגים שלמדתם.

• את שאהבה נפשי:

יפעת וגולן חברים כבר שנתיים ומתכננים להתחתן. לקראת החתונה עלו ביניהם מתחים רבים סביב ארגון החתונה. בעקבות המתחים התחילה יפעת לפקפק במידת התאמתם ובסיכויי של אהבתם להאריך ימים.

בחרו עיקרון אחד שלמדתם מדבריו של פרנץ רוזנצווייג או של אריך פרום על אהבה, הסבירו אותו, והציעו כיצד יפעת יכולה להיעזר בו כדי להתגבר על הספקות שלה.

• הטוב והרע בהגות היהודית:

אנשים רבים איבדו את אמונתם הדתית בשואה ואחריה.

כתבו שיחה דמיונית שבה אתם נפגשים עם אחת מן הדמויות הבאות, ומשוחחים אתה על אובדן האמונה אחרי השואה: אלי ויזל, אתי הילסום, הרב יואל טייטלבוים, הרב יוסף דב סולוביצ'יק.

כתבו בשיחה לפחות שתי טענות מרכזיות של הדמות שבחרתם, והתמודדו עמהן בדרך של שאלה, התלבטות, הסכמה, מחלוקת וכד'.

מושגים

מושג רעיוני – יכלול:

- הסבר מילולי ומושגי/רעיוני קצר (מן הכללי אל הפרטי)
- התייחסות להקשר היסטורי/תרבותי שנדרש להבנת המושג
- חשיבותו/תרומתו להגות/לתרבות
- ציון של הקשר לנלמד

מושג ביוגרפי/היסטורי – יכלול:

- ציון פרטים בסיסיים (שם מלא, תקופה, מיקום)
- פירוט קצר: התייחסות לחיבורים מרכזיים של ההוגה או הסבר מילולי + תוכן האירוע/תופעה היסטורית
- חשיבותו/ייחודו/תרומתו של ההוגה/האירוע
- ציון של הקשר לנלמד

תכנית הלימה ממוקדת

- פורסמה באתר המפמ"ר **תכנית הלימה ממוקדת** לקראת בחינת הבגרות, שבה ירדו מספר מקורות ומושגים מתוך תכנית ההלימה הבסיסית.
ראו [עדכונים](#) באתר המפמ"ר.
- לתשומת לב, **המושגים** יילמדו בהתאם להסברם בספר הלימוד הרלוונטי לכל נושא (גם אם חלקם מופיעים בספרי לימוד שונים).
- הבהרה: שימו לב, המושג בנושא "שמונה פרקים" הוא **רמב"ם** (ולא ריה"ל) – על פי עמ' 42-48 בספר הלימוד.

שאלונים בית ספריים

סמל השאלון 039383

כזכור, ההערכה החיצונית (30%) משוקללת ישירות במחשב של משרד החינוך. במחשבת ישראל, לציון הבית ספרי ניתן משקל מוגדל (70%) (30/70 הפוך), בהתאם לרוח המקצוע ולמדיניות ההערכה בכל שנות קיום המקצוע.

70% ציונים בית ספריים יתחלקו כדלהלן:

30% מתוך ה-70% יתבססו על הערכה חלופית (כגון: סיורים, חקר, PBL, מיזמים, שילוב אומנויות וכד')

40% מתוך ה-70% יתבססו על בחינות בית-ספריות בליווי ובאישור מפמ"ר (כבעבר).

שימו לב, הניקוד הניתן בהערכה הבית-ספרית המשוקללת הוא מתוך 100. לכן משקלו של כל מרכיב מחושב בהתאם מתוך 100 נק' (הטור האחרון). (מוצע לחשב [באקסל המצורף](#) למייל).

חלוקה לדוגמא:

ניקוד לחישוב הציון מתוך 100	אחוז מתוך 70% הערכה בי"ס	כיתה (לדוגמא)	יחידת לימוד
29	20%	י' (או י"א)	ראשונה
29	20%	י"א	שנייה
29	20%	י"א	שלישית
13	10%	י"ב (היתר חיצוני)	חצי יחידה
100 נקודות	70%		

דיווח על ציונים בי"ס - 70%

סמל השאלון 039383

- **לראשונה** ידווח השנה ציון סופי על הערכה בית-ספרית לתלמידים בני המחזור הראשון לרפורמה (י"ב של השנה).
- הציון ידווח על **טופס הדיווח 9588** (המיועד ככלל לעבודות חקר ולמטלות ביצוע).
- בשנה"ל **תשע"ז** – הציון שידווח יהיה **אחד** סופי, ויתבסס על שקלול כל יחידות הלימוד הבית ספריות שנצברו לזכות התלמיד במהלך לימודיו בכיתות י'-י"ב
- בבית הספר יישמרו לצרכי מעקב ובקרה הציונים החלקיים שמהם הורכב ושוקלל הציון הסופי. הציון הסופי יחושב כאמור מתוך 100 וכך ידווח בטופס 9588.

משלוח מדגם בחינות והערכות במסגרת ה-70%

להזכירכם, עם משלוח טופס דיווח הציונים לאגף הבחינות, יש לשלוח מדגם מחברות בחינה למפמ"ר.

רכזו יחד את:

- שאלון הבחינה + מחוון שאושרו לשנה"ל תשע"ז
- מדגם של שלוש מחברות בחינה (צילום המחברות) – ציון גבוה, בינוני, נמוך (המחברות המקוריות יישמרו בארכיון ביה"ס לצרכי בקרה, ערעור וכו')
- רשימת כל הציונים לבחינה זו

שלחו תוך שבועיים מיום הדיווח אל:

צילה מירון-אילן, מפמ"ר מחשבת ישראל (לידי עפרה)

משרד החינוך

בניין לב-רם,

רח' דבורה הנביאה 2 (קומה 3 חדר 303)

ירושלים

השתלמויות וימי עיון בקיץ תשע"ז

- בית יציב בבאר שבע: השתלמות קיץ בנושא: הטוב והרע בהגות היהודית; אהבה וזוגיות במחשבת ישראל בימים שלישי-חמישי 4-6.7.17.
- ימי עיון ללימוד ולהיערכות לתשע"ח – במגוון ספרי לימוד ובדגש על פתיחת השנה ו-70 שנה למדינה – ימים ד'-ה' 23-24 באוגוסט באזור ת"א/מרכז

פרטים והרשמה בקרוב!

השכלה כללית תשע"ח

מומלץ ללמד יחידת השכלה כללית בנושאים שקשורים ל-70 שנים למדינת ישראל. הצעות:

- "חלונות חג" המשלבים בין לוח השנה וסוגיות בהגות הציונית ותולדות המדינה (גיליונות כגון: חנוכה, טו בשבט, פורים, יום העצמאות, יום ירושלים ועוד)
- חומר לימודים מתוך היחידה החדשה על 'הגות ציונית'. פרקים נבחרים יועלו עד סוף יוני לאתר המפמ"ר.